

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2290/2530

บริษัท ไทยประสิทธิประกันภัย จำกัด
นายวิทยา ฤกษ์อาษา กับพวก

โจทก์
จำเลย

ป.พ.พ. มาตรา 368, 867

ป.วิ.พ. มาตรา 84, 138

คู่ความตกลงทำกันให้นายทะเบียนยานพาหนะฯ วินิจฉัยว่า ส.มีใบอนุญาตขับรถยนต์โดยชอบด้วยกฎหมายที่ได้รับจากนายทะเบียนฯ ในขณะเกิดเหตุคดีนี้หรือไม่ ถ้า นายทะเบียนวินิจฉัยว่า ส. มีใบอนุญาตขับรถยนต์ที่ได้รับจากนายทะเบียนฯ โดยชอบ โจทก์ยอมแพ้หากวินิจฉัยตรงกันข้ามจำเลยยอมแพ้ ดังนี้เมื่อหัวหน้าแผนกขับขีรถยนต์ที่ศาลหมายเรียกมาสอบถามแถลงว่าไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่า ส.มีใบอนุญาตขับรถยนต์โดยชอบด้วยกฎหมายที่ได้รับจากนายทะเบียนฯ ในขณะที่เกิดเหตุหรือไม่ คู่ความจึงต้องสืบพยานกันต่อไปเฉพาะ ในประเด็นตามคำทำ เมื่อข้อเท็จจริงที่คู่ความนำเสนอรับฟังได้ว่าในวันเกิดเหตุ ส.มีใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลที่ออกให้โดยนายทะเบียนยานพาหนะฯ แต่ขาดต่ออายุ การวินิจฉัยคดีว่าฝ่ายใดจะชนะหรือแพ้คดีตามคำทำย่อมจะต้องพิจารณาถึงเงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัยรายพิพาทประกอบด้วยซึ่งเห็นได้ว่าเงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัยฯ มีไว้เพื่อไม่ให้ผู้ที่ขับรถยนต์ไม่เป็นหรือไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถยนต์มาขับรถยนต์ที่เอาประกันเพราะเกรงจะเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย การที่ ส. เพียงแต่ขาดต่ออายุใบอนุญาตฯ จึงถือได้ว่า ส. มีใบอนุญาตขับรถยนต์โดยชอบด้วยกฎหมายตามคำทำ โจทก์ต้องเป็นฝ่ายแพ้คดี.

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ 1 เอาประกันภัยรถยนต์เก๋งยี่ห้อแลนเซอร์ หมายเลขทะเบียน 9 ค9-2808 กับโจทก์ในวงเงิน 120,000 บาทโดยระบุให้จำเลยที่ 2 เป็นผู้รับประกัน โกรทกรมธรรม์ประกันภัยกำหนดเงื่อนไขว่า ผู้รับประกันภัยจะไม่คุ้มครองความเสียหายใด ๆ ต่อรถยนต์ที่เอาประกันภัย หากผู้ขับขี่ในขณะเกิดเหตุไม่ได้รับอนุญาตให้ขับรถยนต์ถูกต้องตามกฎหมาย ต่อมาวันที่ 20 ธันวาคม 2522 รถยนต์ที่เอาประกันภัยชนเสาไฟฟ้าได้รับความเสียหาย จำเลยที่ 1 แจ้งให้โจทก์ทราบว่าผู้ขับรถยนต์คือนางสาวแสงจันทร์ ทองดี ซึ่งมีใบอนุญาตขับรถยนต์ตามกฎหมาย โจทก์ได้จัดการซ่อมแซมเป็นเงิน 20,939 บาท และค่ายกกรงอีก 700 บาท รวมเป็นเงิน 21,639 บาท ต่อมาความปรากฏว่าผู้ขับรถยนต์ชื่อนายสนธิ ชีสาจารย์ ซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับรถยนต์ตามกฎหมาย การกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นการละเมิดต่อโจทก์จำเลยที่ 2 ได้รับประโยชน์จากการกระทำโดยมิชอบของจำเลยที่ 1 จึงต้องใช้เงินคืนให้โจทก์ ขอให้ศาลพิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้เงิน 21,639 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2523 จนกว่าจำเลยที่ 1 จะชำระเงินให้แก่โจทก์เสร็จ

จำเลยที่ 1 ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ก่อนสืบพยานโจทก์ซึ่งมีหน้าที่นำสืบก่อนสืบเสร็จโจทก์และจำเลยที่ 1 แถลงรับกันในประเด็นเรื่องค่าเสียหาย และตกลงทำกันให้นายทะเบียนยานพาหนะกรุงเทพมหานครไม่สามารถวินิจฉัยได้ตามคำทำ โจทก์และจำเลยที่ 1 ขอสืบพยานกันต่อไปเฉพาะในประเด็นตามคำทำ ศาลชั้นต้นหมายเรียกพันตำรวจโทนิวัตต์ เอมะวรรณะ หัวหน้าแผนกขับขีรถยนต์มาสอบถาม พันตำรวจโทนิวัตต์ แถลงว่าไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่านายสนธิมีใบอนุญาตขับรถยนต์โดยชอบด้วยกฎหมายที่ได้รับจากนายทะเบียน

ยานพาหนะกรุงเทพมหานครในขณะเกิดเหตุคือวันที่ 20 ธันวาคม 2522 หรือไมโจทก์และจำเลยที่ 1 จึงต้องสืบพยานกันต่อไปเฉพาะในประเด็นตามคำทำข้อเท็จจริงโจทก์และจำเลยที่ 1 นำสืบรับกันฟังได้ว่า ในวันที่ 20 ธันวาคม 2522 ซึ่งเป็นวันเกิดเหตุคดีนี้ นายสนธิ ธิสาจารย์มีใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลที่ออกให้โดยนายทะเบียนยานพาหนะกรุงเทพมหานคร แต่ขาดต่ออายุใบอนุญาตขับรถยนต์ดังกล่าวปัญหาจะต้องวินิจฉัยมีเพียงว่าในวันเกิดเหตุคดีนี้ นายสนธิมีใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่าเมื่อพิเคราะห์คำฟ้องคำให้การและคำทำแล้วจะเห็นเจตนาของโจทก์และจำเลยที่ 1 ที่มีคำทำกันว่านายสนธิมีใบอนุญาตขับรถยนต์โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หมายถึงชอบด้วยกฎหมายตามกรรมธรรม์ประกันภัยรายพิพาทเอกสารหมาย จ.1 หรือไม่ อันเป็นประเด็นที่พิพาทกันมานั้นเองหาใช่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ในกรณีทั่ว ๆ ไป ซึ่งมีได้เกี่ยวกับคดีนี้ไม่ การวินิจฉัยจึงต้องพิจารณาถึงเงื่อนไขในกรรมธรรม์ประกันภัยรายพิพาทประกอบด้วย และเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าเงื่อนไขในกรรมธรรม์ประกันภัยรายพิพาทมีไว้เพื่อไม่ให้ผู้ที่ขับรถยนต์ไม่เป็นหรือไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถยนต์มาขับรถที่เอาประกันเพราะเกรงเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย จะทำให้โจทก์ผู้รับประกันภัยต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนมากขึ้น คดีนี้นายสนธิมีใบอนุญาตขับรถยนต์มาก่อนเกิดเหตุ เพียงแต่ขาดต่ออายุใบอนุญาตในระหว่างเกิดเหตุ ซึ่งหาได้หมายความว่าความสามารถในการขับรถยนต์ของนายสนธิบกพร่องไปไม่ จึงถือได้ว่านายสนธิมีใบอนุญาตขับรถยนต์โดยชอบด้วยกฎหมายตามคำทำของโจทก์และจำเลยที่ 1 โจทก์ต้องเป็นฝ่ายแพ้คดี ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้โจทก์ชนะคดี ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วยฎีกาของจำเลยที่ 1 ฟังขึ้น

พิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง ให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลแทนจำเลยที่ 1 โดยกำหนดค่าทนายความรวม 2,400 บาท".

(ดำริ สุภพิโรจน์ - อำนวย อินทุฤดี - สมศักดิ์ จุสวีสดี)

หมายเหตุ

คดีนี้เป็นกรณีที่กรมธรรม์ประกันภัยกำหนดเงื่อนไขคุณสมบัติของผู้ชำรยยนต์ที่เอาประกันภัยจะต้องได้รับใบอนุญาตขับขี่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ย่อมมีความหมายอยู่ในตัวแล้วว่าจะต้องชำรยยนต์เป็น ทั้งนี้ผู้รับประกันภัยจะไม่ต้องเสี่ยงในการชดใช้ค่าทดแทนสูงเกินไป การที่ผู้ชำรยยนต์ที่เอาประกันภัยมีใบอนุญาต เพียงแต่ขาดการต่อใบอนุญาตในขณะที่เกิดเหตุ หากทำให้ความสามารถในการชำรยยนต์สูญสิ้นไปไม่ และจะถือว่าไม่มีใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานเลยก็ไม่ได้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1971/2513) เว้นแต่ใบอนุญาตถูกยึดหรือเพิกถอนโดยถูกต้องตามกฎหมาย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1299/2521) แต่ถ้าเป็นกรณีเจ้าหน้าที่ยึดแล้วทำหายจึงออกใบแทนให้ ก็คงต้องถือว่ามิใช่ใบอนุญาตไม่ผิดเงื่อนไข (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1484/2523)

ในกรณีที่เงื่อนไขกรมธรรม์ประกันภัยกำหนดให้ผู้ชำรยยนต์ที่เอาประกันจะต้องมีใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก แต่ปรากฏว่าขณะเกิดเหตุผู้ชำรยยนต์มีแต่ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติรถยนต์ ซึ่งถือว่าผิดเงื่อนไขกรมธรรม์ประกันภัยผู้รับประกันภัยบอกปิดความรับผิดได้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1006/2518) บันทึกข้อตกลงในเงื่อนไขกรมธรรม์ประกันภัย ตกลงกันให้ใช้ใบอนุญาตของกรมตำรวจได้ ดังนั้นเมื่อผู้ชำรยยนต์บรรทุกที่เอาประกันมีใบอนุญาตของกรมตำรวจ แต่ไม่มีใบอนุญาตของกรมการขนส่ง ย่อมใช้ได้ผู้รับประกันภัยจะยกเป็นเหตุให้ปฏิเสธความรับผิดไม่ได้(คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 343/2521) อย่างไรก็ตาม ถ้ากำหนดเพียงจะต้องมีใบอนุญาตขับขี่ตามกฎหมาย แม้ผู้ชำรยยนต์ขณะเกิดเหตุจะมีใบอนุญาตที่ออกโดยพนักงานตำรวจประเทศเดนมาร์ก ไม่สามารถใช้ในประเทศไทยได้ก็จะถือว่าผู้นั้นชำรยยนต์ในขณะที่เกิดเหตุไม่มีใบอนุญาตตามกฎหมายหาได้ไม่ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1975/2518) ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว ศาลฎีกาท่านมุ่งค้นหาเจตนารมณ์และประเพณีการปฏิบัติของสัญญากรมธรรม์ประกันภัยแต่ละฉบับ